

Raadsinformatiebrief

RIB nummer 2023 62
collegevergadering d.d. 20 juni 2023
programma Gezond en actief Venlo
portefeuillehouder F. Schatorjé

ons kenmerk 12344
team RGMAPG
steller P.A.H. Rijs
telefoonnummer +31 77 3599517
e-mail p.rijs@venlo.nl
datum 20 juni 2023
bijlage(n)
datum verzonden
21 JUNI 2023

Onderwerp

Innovatiefonds preventie

Kennisnemen van

Kennisnemen van de uitwerking van het Innovatiefonds preventie.

Aanleiding

In lijn met het coalitieakkoord 'Samen verder bouwen aan een gezond Venlo' zijn we voornemens om 1 miljoen van het rekeningresultaat 2021 in te zetten voor het ontwikkelen, coördineren en uitvoeren van een Innovatiefonds preventie t.b.t. vitale en gezonde Venlonaren. In deze notitie stellen we voor hoe we invulling geven aan de opdracht uit het coalitieakkoord. Drie documenten schetsen daarbij het kader; Strategische visie 2040, beleidskader Fier op Venlo en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Strategische visie

In onze strategische visie geven we aan dat we de ambitie hebben om de gezondste regio te zijn en dat gezonde voeding, gezonde levensstijl, positieve gezondheid, welzijn en veerkracht hierin belangrijke speerpunten zijn. Met het Innovatiefonds dragen we bij aan de bevordering van gezondheid en welzijn in Venlo. We kiezen ervoor om positieve gezondheid verder uit te rollen naar de wijk en initiatieven rondom gezonde voeding, gezonde levensstijl, welzijn en veerkracht extra te ondersteunen.

Fier op Venlo

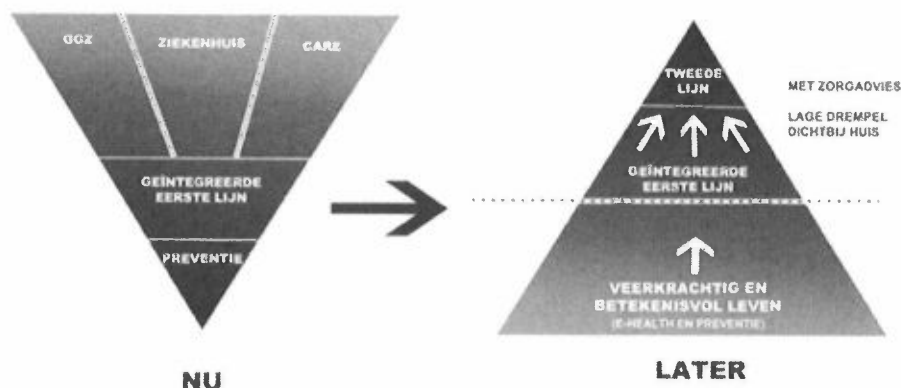
Met Fier op Venlo willen we een transformatie in het sociaal domein bewerkstelligen. We willen meer investeren in preventie via het gedachtegoed van positieve gezondheid. Dit doen we door:

1. te bouwen aan vitale gemeenschappen
2. in te zetten op preventie
3. de inwoner centraal te zetten

In het onderstaande figuur uit het beleidskader Fier op Venlo is de transformatie volgens positieve gezondheid weergegeven. Investeren in een veerkrachtig en betekenisvol leven moet

Raadsinformatiebrief

op en duur de belasting op de eerste- en tweedelijns zorg verlagen. Vitaal leven is een gezonde leefstijl, maar ook zingeving, mentale gezondheid, meedoen staan centraal. Een aantrekkelijk, laagdrempelig, toegankelijk stelsel van basisvoorzieningen in de gemeenschappen zorgen voor vitale inwoners- en wijken. Het Innovatiefonds gaat ons helpen om deze transformatie verder vorm en inhoud te geven. We geven invulling aan het centraal stellen van de inwoner door creatieve ideeën op te halen in de samenleving of door nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met inwoners bij het ontwikkelen van een preventieaanpak.

Figuur 1 Beleidskader Fier op Venlo, transformatie naar positieve gezondheid.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Het GALA is een landelijk akkoord en omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Het GALA komt overeen met de doelstellingen van het Innovatiefonds preventie en de beoogde uitvoering sluit aan bij de koers die we lokaal inzetten met het GALA.

Doel

Het doel van het Innovatiefonds preventie is tweeledig:

1. Het vergroten van de vitaliteit van de wijken en dorpen in Venlo.
2. Het vergroten en behouden van de vitaliteit en veerkracht van inwoners.

Innovatiefonds preventie

Om bovenstaande twee doelstellingen te realiseren is ervoor gekozen voor een drie sporen aanpak, bestaande uit;

1. Fonds

Wat gaan we doen?

We gaan onderzoeken of we het samenwerkingsverband in de vorm van het Leefstijlakkkoord (Leefstijlakkkoordvenlo.nl) en spoor 1 van het Innovatiefonds preventie samen kunnen voegen. Het leefstijlakkkoord is een combinatie van het lokaal sport- en preventieakkoord. Voor beide akkoorden krijgt de gemeente rijksmiddelen. Leefstijlakkkoord Venlo richt zich momenteel op

Raadsinformatiebrief

zeven wijken en dorpen: Vastenavondkamp, Klingerberg, Venlo-Noord, Op de Heide, Vossener, Lomm en Velden. In deze wijken en dorpen zijn basisscholen gevestigd die werken - of dat op korte termijn gaan doen - volgens het concept van de Gezonde Basisschool van de Toekomst. Dit concept loopt als een rode draad door het Leefstijlakkoord.

Verder heeft het Leefstijlakkoord ook acht ambities geformuleerd, allemaal gericht op preventie en een gezonde leefstijl van diverse doelgroepen. In Leefstijlakkoord Venlo investeren stakeholders uit sport, bedrijfsleven, zorg, onderwijs en overheid samen met de inwoners in een gezonde(re) leefstijl en een sterker aanbod om te sporten en bewegen. Omdat deze doelstelling volledig overeenkomt met de doelstelling van het Innovatiefonds preventie wordt er dus voor gekozen om deze twee regelingen samen te voegen.

Waarom gaan we dit doen?

In lijn met de doelstelling van Innovatiefonds preventie kunnen inwoners, vrijwilligers of professionals via een bestaand gremium initiatieven indienen die bijdragen aan de vitaliteit van inwoners. Samenvoeging zorgt voor meer slagkracht, meer financiële ruimte voor activiteiten in de wijk en zorgt ervoor dat we voort kunnen borduren op al ontwikkelde samenwerkingen. Door extra financiële ruimte vergroten we de impact van nieuwe of bestaande initiatieven die in lijn liggen met de ambities van de strategische visie, Fier op Venlo, het coalitieakkoord en het GALA. We sluiten aan op de bestaande structuur van het leefstijlakkoord, zodat we geen nieuw gremium in het leven roepen met dezelfde doelstellingen.

Wanneer gaan we dit doen?

Samen met de partners evalueren we in 2023 het Leefstijlakkoord en kunnen we (indien gewenst) aanpassingen aanbrengen aan de scope (wijken), ambities en de werkwijze. Daarna worden er middelen van het Innovatiefonds preventie toegevoegd aan het leefstijlakkoord en worden de beleidsverantwoordelijken van het Innovatiefonds preventie onderdeel van de stuurgroep van het Leefstijlakkoord.

2. Pilot 'Positieve gezondheid in de wijk'

Wat gaan we doen?

De situatie waar inwoners in wonen en opgroeien, hebben ze zelf vaak niet voor het kiezen. Sommige wijken kennen meer (gezondheids)achterstanden dan anderen. In deze wijken spelen vaak ook andere sociale uitdagingen. Om de deze achterstanden in specifieke wijken te doorbreken, kiezen we voor integrale wijkpreventie genaamd 'Positieve gezondheid in de wijk'. We selecteren een of twee wijken waar uitdagingen spelen op het gebied van bijvoorbeeld (digi)taalvaardigheden, geldzorgen, chronische gezondheidsproblemen, startkwalificaties bij jeugdigen, opleidingsniveau en organisatiekracht in de wijk.

Samen met inwoners, Inclusio Sociale Basis en andere organisaties brengen we de behoeften in beeld. Op basis van deze inventarisatie ontwikkelen we een strategie om te komen tot een vitale gemeenschap op basis van Positieve Gezondheid in de wijk. We hebben aandacht voor sport, (betaalbare) lokale voeding en gezondheid, (digi)taalvaardigheid, financiële bewustwording en het versterken van de sociale netwerken en infrastructuur door de inzet van Buurten met Talent en samenwerking met de Sociale Basis. Waar nodig verbinden we thema's als wonen,

Raadsinformatiebrief

duurzaamheid, veiligheid en leefbaarheid. Om de door de wijk aangedragen doestellingen te realiseren stellen we middelen uit het Innovatiefonds beschikbaar.

Waarom gaan we dit doen?

In co-creatie met partners en inwoners een integrale wijkaanpak ontwikkelen past bij de doelstelling van het Innovatiefonds preventie omdat het uiteindelijk bijdraagt aan de vitaliteit in de wijk. De omgeving waarin mensen wonen heeft grote invloed op het gedrag en op de mentale en fysieke gezondheid van inwoners. Zo weten we bijvoorbeeld dat luchtverontreiniging, geluidsbelasting, leefbaarheid van een omgeving, veiligheid, sociale cohesie en activiteiten in de wijk een rol spelen in het eet-, slaap- en beweegpatroon. Deze patronen spelen op hun beurt weer een rol in bijvoorbeeld de ontwikkeling van overgewicht, depressie en andere chronische en mentale aandoeningen. Met een integrale wijkaanpak, gaan we complexe en veelzijdige problematiek niet fragmentarisch maar integraal oppakken, zodat we de kans op toekomstige gezondheidsproblemen van inwoners in de deelnemende wijk verkleinen.

Wanneer gaan we dit doen?

We gaan 2023 gebruiken om de wijken te bepalen, een plan van aanpak te schrijven en de voorbereiding te treffen. Daarnaast gaan we in 2023 onderzoeken of we de beschikbare gestelde middelen uit het Innovatiefonds kunnen verhogen door derdegeldstromen aan te boren. Naar alle waarschijnlijkheid komen we in aanmerking voor landelijke innovatiesubsidies, waarmee we het bedrag kunnen vermenigvuldigen. Een andere manier om de continuïteit van het project te borgen is het eigenaarschap bij de inwoners en partners te organiseren. Als gemeente hebben we in beginsel een aanjagersrol maar uiteindelijk dienen lokale partners of inwoners in de wijk de trekkersrol over te nemen. In 2024 en 2025 wordt de pilot uitgevoerd. Midden 2025 wordt de pilot geëvalueerd en bij een positieve evaluatie wordt gekeken naar de verdere borging van de pilot.

3. Opdracht commerciële partijen

Wat gaan we doen?

We stellen een bedrag uit het Innovatiefonds beschikbaar aan de markt om een afgebakend en SMART-geformuleerd maatschappelijke (gezondheids)probleem op een innovatieve manier op te lossen.

Waarom gaan we dit doen?

In principe wijkt spoor 3 af van de doelstelling omdat hierbij het bedrijfsleven wordt aangesproken in plaats van de samenleving. Echter zal het bedrijfsleven vanwege hun expertise met andere innovatieve oplossingen komen dan inwoners, partners of gemeente Venlo. Het voordeel van het onderbrengen bij bedrijven is dat ze meestal sneller ontwikkelen dan de overheid en niet gebonden zijn aan politiek-bestuurlijke processen. We stellen daarom voor het bedrijfsleven uit te dagen om innovatieve oplossingen te ontwikkelen voor (grote) maatschappelijke vraagstukken.

Voorbeelden van opdrachten:

- Het ontwikkelen van een effectieve communicatiestrategie om inwoners te helpen naar een gezonde leefstijl.

Raadsinformatiebrief

- Ontwikkelen van een infrastructuur voor maatschappelijke start-ups op het gebied van gezondheid.
- Het ontwikkelen van een effectieve aanpak gericht op drugs- en alcoholpreventie.
- Ontwikkelen van een strategie die ervoor zorgt dat 10% meer inwoners met geldzorgen gebruik gaan maken van de armoede regelingen.
- Maatschappelijke kosten-baten analyse voor de sociale basis.

Wanneer gaan we dit doen?

We gaan in 2024 de opdracht verder uitwerken, in de markt zetten en gunnen. In 2025 kan de gegunde aanbieder aan de slag met het project.

Planning

	2023	2024	2025
1. Fonds	1. Samenvoegen middelen fonds met leefstijlakoord Venlo 2. Communiceren over samenvoeging 3. Initiatieven beoordelen en beschikkingen verstrekken.	1. Initiatieven beoordelen en beschikkingen verstrekken.	1. Initiatieven beoordelen en beschikkingen verstrekken. 2. Mogelijkheden voor borging onderzoeken
2. Pilot positieve gezondheid in de wijk	1. Ontwikkelen plan van aanpak. 2. Bepalen van de pilotwijk(en) 3. Voorbereiding	1. Voorbereiding 2. Uitrollen pilot	1. Eerste evaluatie van de pilot. 2. Eventuele uitbreiding pilotwijken 3. Mogelijkheden voor borging onderzoeken
3. Innovatieve opdracht		1. Innovatieve opdracht uitwerken en in de markt zetten. 2. Innovatieve opdracht gunnen	1. Uitrol innovatieve opdracht 2. Vervolgstappen bepalen.

Financiën

De gemeenteraad heeft incidenteel €1 miljoen ter beschikking gesteld voor het Innovatiefonds preventie t.b.v. vitale en gezonde Venlonaren. Van het totale bedrag wordt gemiddeld 3,33% per jaar gevraagd (ofwel: gemiddeld € 33.000 euro) voor personele capaciteit. Hieronder is de globale verdeling te zien van het beschikbare budget. De exacte verdeling van de middelen kan pas in een latere fase worden aangegeven, wanneer de inhoud van de interventies duidelijk is.

Jaar	2023	2024	2025
Personele inzet	€50.000	€25.000	€25.000

Raadsinformatiebrief

Verplichte uitgaves	Buurten met talent (€150.000)	-	-
Spoor 1; fonds	€50.000	€ 100.000	€100.000
Spoor 2: positieve gezondheid in de wijk	€50.000	€ 175.000	€ 175.000
Spoor 3; innovatieve opdracht(en)	-	€ 100.000	-
Totaal	€300.000	€400.000	€300.000

Monitoring en evaluatie

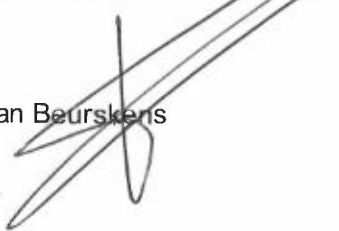
Bij spoor 1 is het uitgangspunt om zoveel mogelijk aan de sluiten bij de bestaande monitoring- en evaluatiestructuur. Bij spoor 2 wordt de monitoring en evaluatie een vast onderdeel, mogelijk via de methodiek 'impactgericht werken'. Eind 2023 is hier meer duidelijkheid over. Voor de monitoring zoeken we de samenwerking op met Fontys hogeschool of Universiteit Maastricht vanwege hun ervaring met onderzoek. Bij spoor 3 borgen we de monitoring en evaluatie door het als onderdeel op te nemen in de projectopdracht en het programma van eisen.

Communicatie

U wordt tijdig geïnformeerd over de voortgang middels een RIB. Middels reguliere kanalen. Met regelmaat wordt in de media van gemeente Venlo aandacht besteed aan de initiatieven in de wijken en door de partners die worden ontwikkeld vanuit het Innovatiefonds. Gedurende de looptijd van het Innovatiefonds, wordt bepaald welke onderwerpen in het voetlicht worden geplaatst en verder worden uitgelicht op nu.venlo.nl, Venlo vertelt, LinkedIn of andere (social) media. Frequente exposure is het streven.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

